

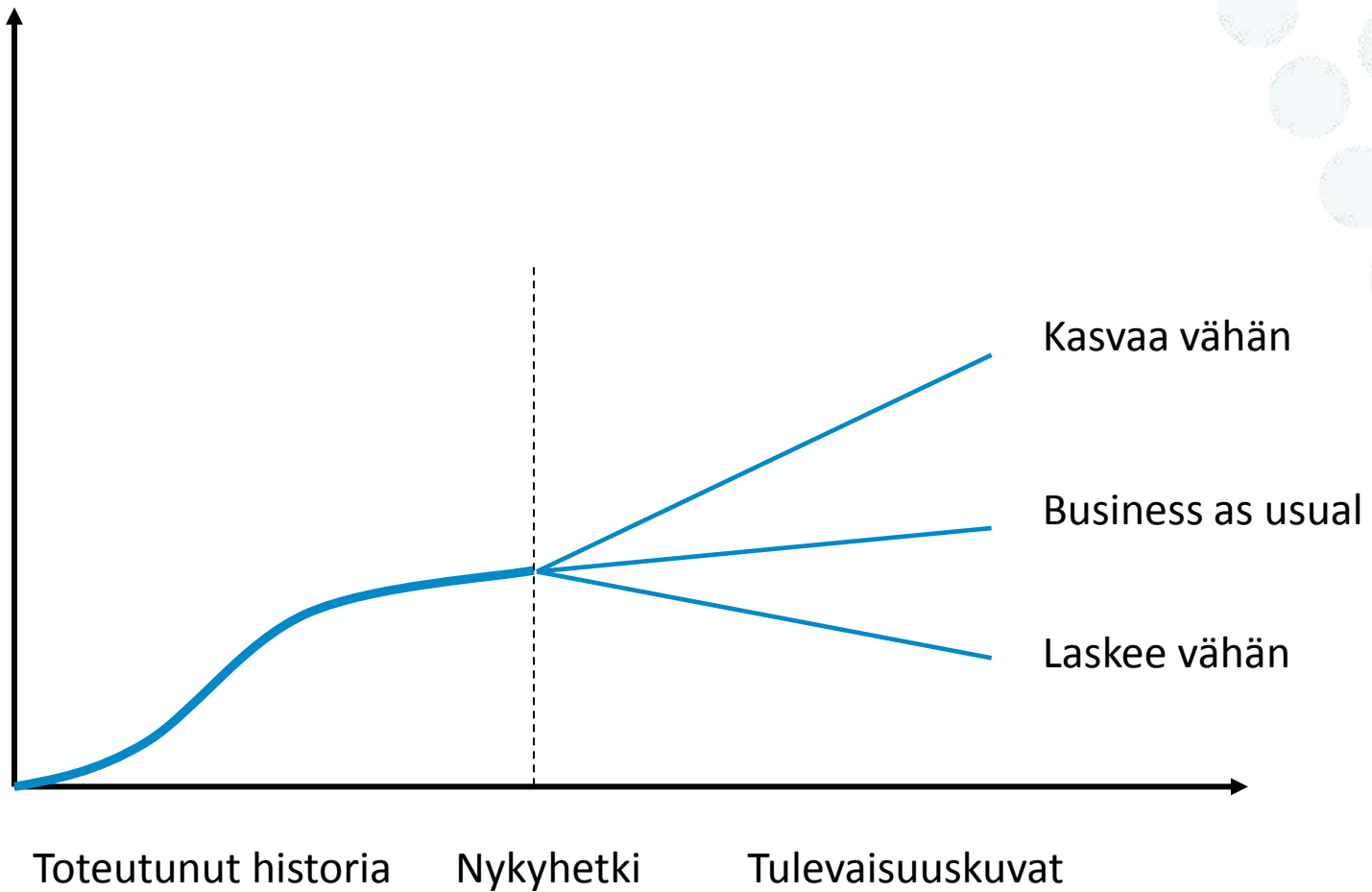
Miltä näyttää matkailun tulevaisuus?

Kehitysjohtaja Olli Hietanen,
Tulevaisuuden tutkimuskeskus

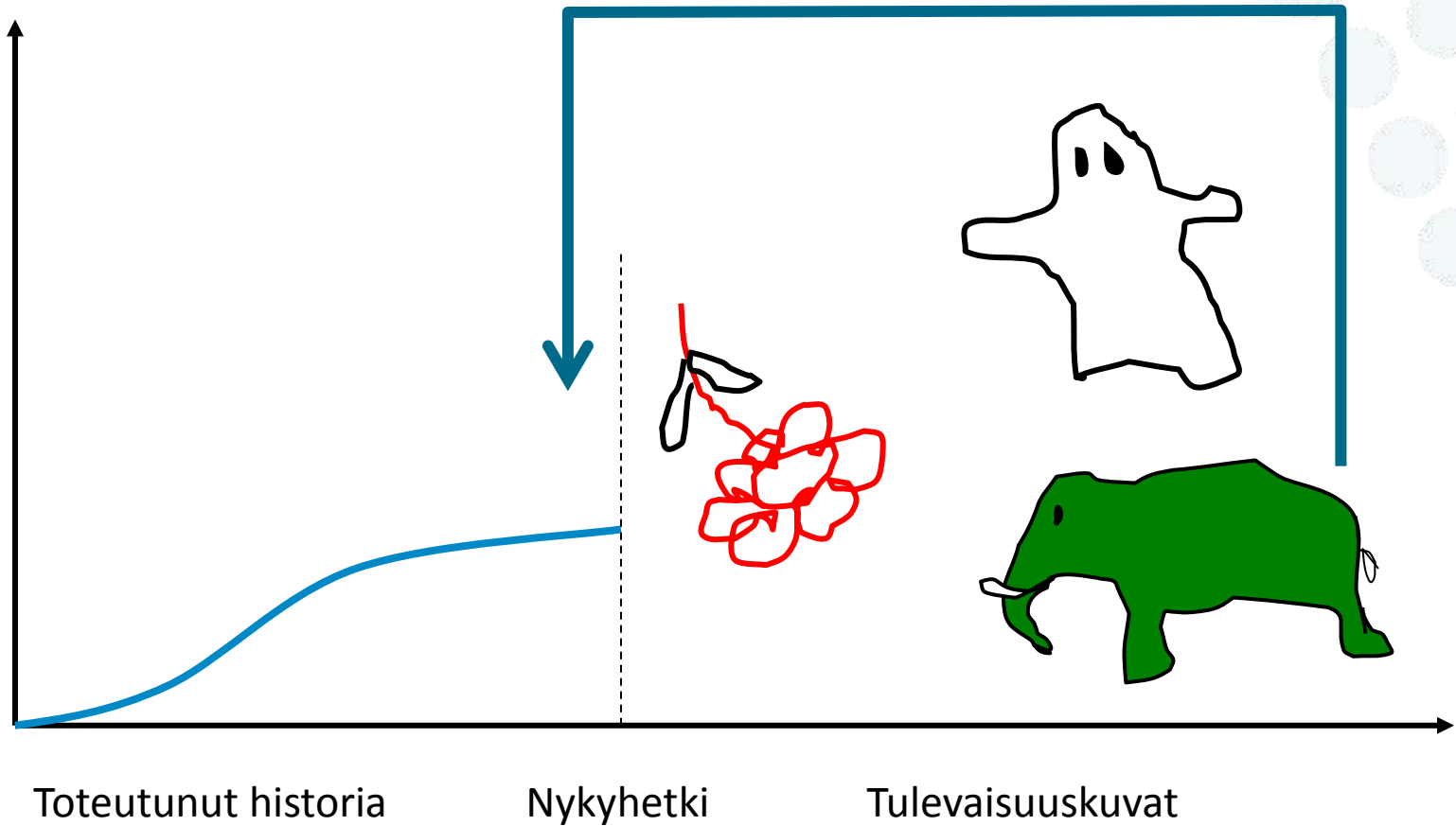
Osaamiskeskusjohtaja Sanna Tarssanen,
Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus (LEO)

Lapin Matkailuparlamentti 30.9.2010

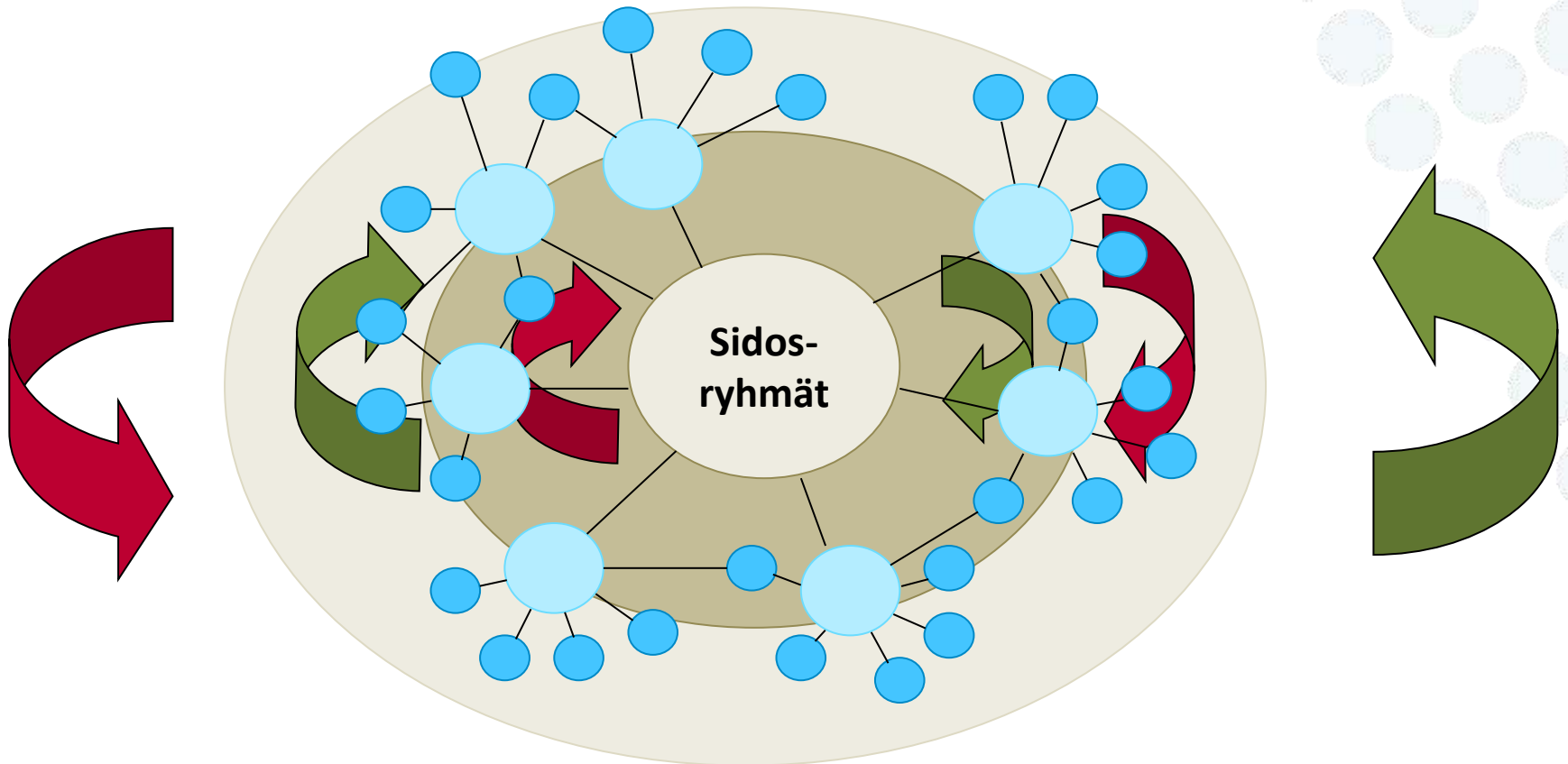
Todennäköinen tulevaisuus

Luova tulevaisuus

Systemiajattelu

Visionäärinen verkostojohtaminen: ennakointi on yhteistyötä
- ja innovaatiojärjestelmä on kommunikaatiojärjestelmä

Matkailun ja elämystuotannon toimialan visiot ja ennakointi -ohjelma 2008 - 2010

- Tuottajana Matkailun ja elämystuotannon osaamisklusteri
- Toteuttajana Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskus
- Koordinaattorina Lapin Elämystuotanto Oy (LEO).
- Yhteistyössä ovat LEO:n lisäksi mukana kaikki muutkin Matkailun ja elämystuotannon klusteriohjelmassa mukana olevat osaamiskeskukset:
 - Savonlinnaseudun osaamiskeskus (Savonlinnan Innovaatiokeskus Oy, Savonlinnaseutu)
 - Uudenmaan osaamiskeskus (Culminatum Oy)
 - Varsinais-Suomen osaamiskeskus (Turku Touring/Turun kaupunki)
 - Liitännäisjäsenenä mukana on myös Keski-Suomen osaamiskeskus (Jyväskylän ammattikorkeakoulu).

Tulevaisuusprosessi

- **Alueelliset koulutusverstaat (5 kpl)** Syksyllä 2008: matkailualan ja sen rinnakkaistoimialojen toimijoiden ennakoitokoulutus.
- **Ensimmäinen tulevaisuuskysely** alkuvuodesta 2009: Verstaiden pohjaksi.
- **Alueelliset tulevaisuusverstaat (5 kpl)** keväällä 2009: alueelliset visioaihiot yhdessä matkailutoimialan ja sen rinnakkaisalojen sidosryhmien kanssa.
- **Valtakunnallinen visioversta** keväällä 2009: alueellisten verstaiden tulosten arviointi. Sidosryhmät mukana.
- **Toinen tulevaisuuskysely** syksyllä 2009. Tulosten tarkentaminen. Sidosryhmät mukana.
- **Väliraportti** keväällä 2010. Tulokset skenaarioiden muodossa.
- **Kolmas tulevaisuuskysely** keväällä 2010: skenaarioiden arvioiminen. Sidosryhmät mukana.
- **Valtakunnallinen ”jatkokoulutusversta**” keväällä 2010: kertausta ja uusia menetelmiä matkailun ja sen rinnakkaistoimialojen toimijoille.
- **Radical Futures -versta** keväällä 2010: suunnattiin muille kuin matkailun ja elämystuotannon toimijoille. Etsittiin toimialan ulkopuolisten tahojen näkökulmia yleisemminkin palvelutoimialojen tulevaisuudesta.

Viisi skenaariota

- Vaihtoehtoisia tulevaisuuksia tärkeiksi tunnistetuissa teemoissa.
- Mm. kansallinen koordinaatio, liiketoimintamallit, Venäjään suhtautuminen ja saavutettavuus.
- Skenaariot eivät pyri ennustamaan tulevaisuutta.
- Ne ovat kuin tien risteyksiä.
- Valinta on meidän.

Suuret Venäjän markkinat vai Suuri Venäjä Suomessa?

Hiotuuko timantti paremmalla kansallisella koordinaatiolla - vai kasvaako kakku hajauttamalla?

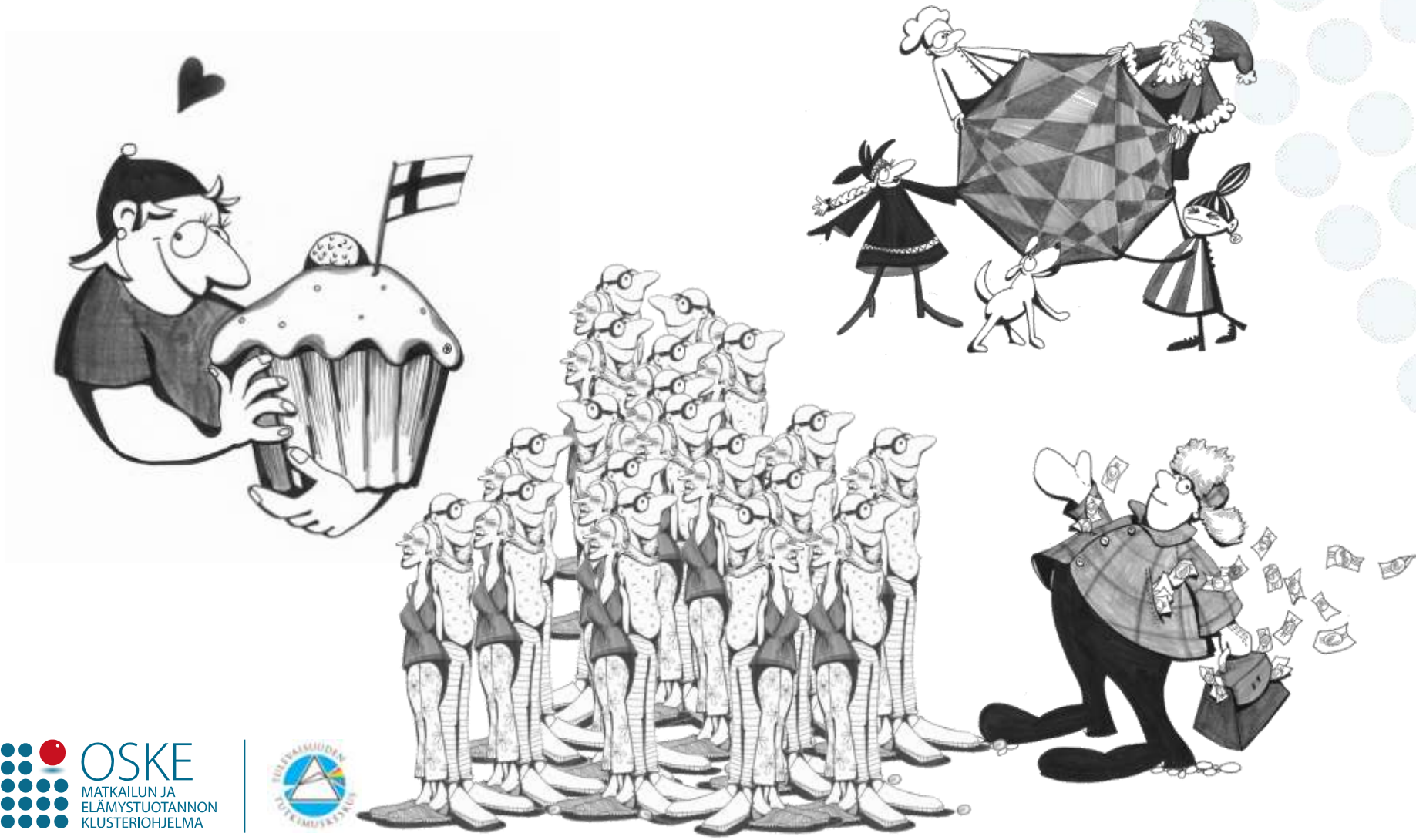
Tie vie perille asti - vai pussinperälle?

Rossolandia vai yksilöllinen wellness?

Aluepolitiikan ehdoilla kotimarkkinavetoisesti vs. Taloudellisesti kannattava massaturismi / kansainväliset elämispalvelut

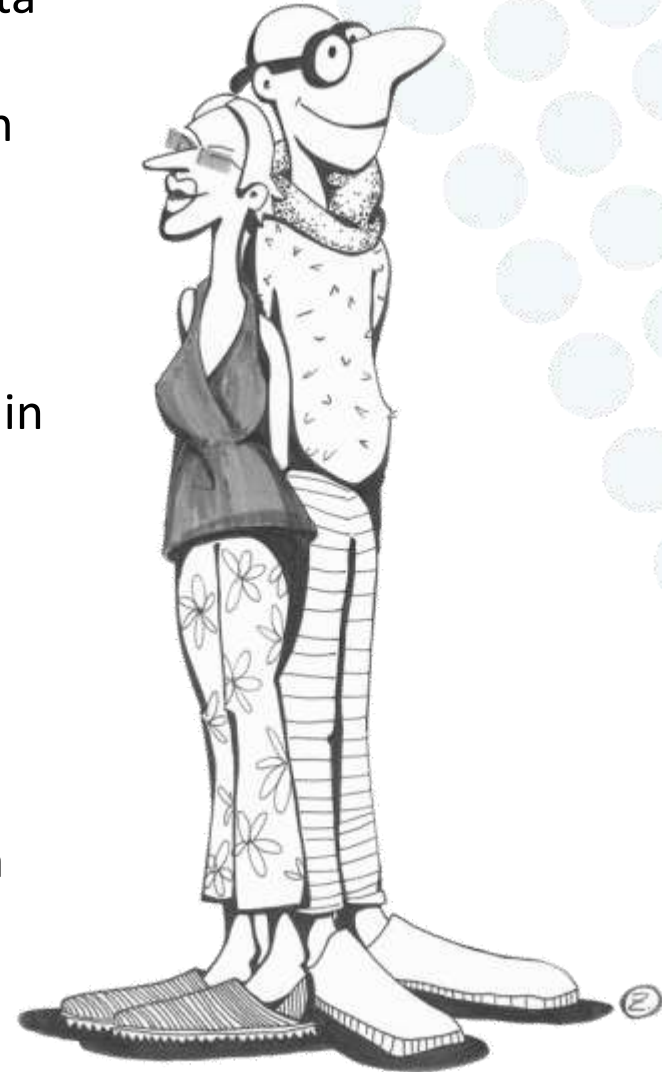
Business as Usual (BAU)

- Pussinperiä yms. alueellista eriarvoisuutta syntyy. Harva-alueiden palvelut vähenevät ja kylät tyhjenevät. Suomen aluerakenne tiivistyy suuriin kaupunkeihin, seutukuntakeskuksiin ja pääteiden/-ratojen varten.
- Muutosprosessia hidastetaan aluekehittämisellä, mutta rahat vähenevät ja kilpailu kovenee.
- Suurin business on kuljettamisessa ja majoitus- ja ravintolapalveluissa eli suurissa ketjuissa.
- Rahalla saa yksilöllistä ja ylellistä (suurissa ja pienissä yrityksissä).
- Kestävyyden ja uuden teknologian merkitys korostuu
- Tietyt matkailualueet korostuvat lähinnä karsiutumisen ja niukentumisen kautta: heikommat tipahtavat kydistä pois rahojen vähetessä ja siksi paras tulee pikku hiljaa esille...

Toimenpiteet

Matkailun kehittäjät

- Uusi, asiakaslähtöinen visio ja strategia riippumatta siitä, miten se kohtelee nykyisiä toimialoja ja maantieteellisiä alueita: fokuointi, alueellisuuden vähentäminen, kehittämisen (temaattiset) kehät.
- Panostettava voimakkaasti logistiikkaan ja saavutettavuuden kehittämiseen: määriteltävä kansallinen infrastruktuuritarve samalla tavalla kuin teollisuus lobbaa energiaa...
- Toteutetaan nopeasti ne toimenpiteet, jotka ovat jo strategioissa.
- Innovaatio rahoituksessa: panostettava entistä enemmän tulosten juurruttamiseen eli jatko-rahoitukseen (esimerkiksi asiakasraadin palautteen perusteella).

Suuret yritykset ja matkailukeskittymät

- TOP TEN yritysten määrittelemisen ja näiden tehostettu yhteismarkkinointi esim. Pekingiin, Pietariin jne (entistä kapeammalla kärjellä entistä fokusoidummalle alueelle) - **mutta myös lähimatkailuna Venäjälle, Pohjoismaihin ja Itämeren alueelle...**
- Kärkihankkeet kestävään kehitykseen (ekotehokkuuteen ja hiilijalanjälkeen) sekä teknologian täysmääräiseen hyödyntämiseen ("hologrammikalastusta ja -metsästystä").

Pienet ja keskisuuret yritykset

- Liiketoimintaosaamisen (varsinkin myynnin) kehittäminen
- Verkostoituminen ja rinnakkaisalojen törmäyttäminen uusien tuotteiden kehittämiseksi (luova hulluus)
- Kansainvälisyys
- Profiloitujen (kalliiden) laatutuotteiden kehittäminen

Villit kortit

- Teknologian täysimääräinen hyödyntäminen, brändäyksen rinnalla
- Globaaleja käyttäjäyhteisöjä
- Rahan ohella muita vaihdannanvälineitä
- Hiilijalanjälkeä mittaava pistejärjestelmä kotimaanmatkailussa (ja lähimatkailussa)
- Infrastruktuuri heikkenee: varasuunnitelmat sille, jos ei ole sähköä, vettä, internetiä tai tietä moneen viikkoon.

Mitä seuraavaksi?

Matkailun ja elämystuotannon klusteriohjelma

- Osaamisen vahvistaminen: asiakaslähtöisyys, palvelumuotoilu, elämysten johtaminen, sähköinen liiketoiminta
- Toimintakaudella 2011-2013 uudet avaukset mm. kestävään kehitykseen, Venäjä-osaamiseen ja kv. asiakas- ja markkinatiedon hyödyntämiseen, kv. jakelukanaviin jne.
- Toiminnan suunnittelu käynnissä, hankkeita yritysten ja matkailukeskittymien priorisoinnin kautta
- Rooli kehittyy välittäjäksi, verkottajaksi, törmäyttäjäksi eri toimialojen välillä

Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus (LEO) 2011-2013

- Innovaatiopalvelut: kehitys-, koulutus- ja testauspalvelut ja verkostomaisten toimintatapojen parhaiden käytänteiden levittäminen
- Elokuva- ja sisältötuotantoalan ja matkailun yhdistäminen
- Joulumatkailun kehittäminen (ympärivuotisuus)
- Saariselän keskuksen kehittäminen
- Ostosmatkailun kehittäminen Kemi-Tornio-Haaparanta
- Suunnittelu käynnissä

Mitä Sinä päätät tehdä - tai olla tekemättä?

Kiitos. Kysymyksiä, kommentteja?

www.experiencebusiness.fi/ennakointi